

**Розширений план лекцій за дисципліною
«Основи технології тугоплавких неметалевих і силікатних матеріалів»**

Розділ 1	Тема 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Стан і перспективи розвитку керамічної галузі. 2. Класифікація керамічних та вогнетривких виробів, їх роль в розвитку науки і техніки. 3. Загальні властивості керамічних та вогнетривких матеріалів: порядок значень, методи визначення. 4. Спеціальні властивості керамічних та вогнетривких матеріалів: порядок значень, методи визначення.
	Тема 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика сировинної бази керамічної та вогнетривкої промисловості. 2. Вимоги до сировини в різних галузях керамічного та вогнетривкового виробництва. 3. Класифікація сировинних матеріалів, властивості. 4. Здобича, транспортування та збагачення сировинних матеріалів.
	Тема 3.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні основи подрібнення. Характеристика процесів, способів та обладнання для подрібнення сировини. Методи інтенсифікації подрібнення. Фактори, що обумовлюють вибір методу подрібнення. 2. Сорткування сировини: характеристика існуючих методів та обладнання. 3. Типи технологічних сумішей. Сухі технологічні суміші: характеристика методів виготовлення та обладнання. Властивості сухих технологічних сумішей. 4. Керамічні маси. Способи виготовлення, обладнання. Властивості керамічних мас. 5. Шлами та ікери: будова, реологічні властивості. Характеристика способів отримання. Методи регулювання реологічних властивостей керамічних суспензій.
	Тема 4.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика методів пластичного формування: технологічні параметри, обладнання. Дефекти та методи їх усунення. 2. Напівсухе пресування: параметри, обладнання. Дефекти та методи їх усунення. Засоби поліпшення якості напівфабрикатів. Гідростатичне пресування: особливості процесу, обладнання. 3. Лиття з водних шлікерів: характеристика методів і параметрів. Лиття з термопластичних та термореактивних шлікерів. Дефекти лиття.
Розділ 2	Тема 1.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види сушки. Теоретичні основи процесу сушки. Режими сушки. Шляхи інтенсифікації та сучасні методи сушки. 2. Характеристика теплотехнічного обладнання для сушки напівфабрикатів та кускових матеріалів. 3. Види браку при сушці, способи усунення.
	Тема 2.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні процеси, що відбуваються при випалі спіснюючих, пластичних та флюсуючих матеріалів. 2. Класифікація процесів спікання. 3. Технологічні параметри, що визначають режими випалу виробів різного призначення. Теплотехнічне обладнання для випалу кераміки та вогнетривів. 4. Види браку при випалі, причини, що обумовлюють появу дефектів випалу.

	Тема 3.	<ol style="list-style-type: none"> Поливи: класифікація та основні властивості. Використання полив у виробництві різних видів кераміки. Технологія виготовлення фритованих, частково фритованих і нефритованих полив. Способи нанесення полив на керамічну поверхню. Технологічні параметри глазурування різних виробів
	Тема 4.	<ol style="list-style-type: none"> Декорування: призначення, види нанесення декору. Характеристика методів декорування. Керамічні фарби та пігменти. Ангоби. Принципи і вимоги до складання технологічних схем виробництва керамічних і вогнетривких матеріалів
Розділ 3.	Тема 1.	<ol style="list-style-type: none"> Історична періодизація в розвитку технологій скла. Характеристика сучасної промисловості скла, її структура, економічні та статистичні показники. Поняття про скло і скловидний стан речовини. Особливості склоподібного стану речовини. Різновиди неорганічних стекел та їх класифікація. Різновиди промислових стекел і галузі їх застосування. Основні елементи структури силікатних стекел. Властивості розплавів стекел. Властивості стекел у твердому стані.
	Тема 2.	<ol style="list-style-type: none"> Узагальнена технологічна схема виробництва стекел. Характеристика основної і допоміжної сировини для виробництва стекел. Загальні вимоги до сировини. Підготовка сировинних матеріалів. Складання шихти та контроль її якості. Засоби додаткової обробки шихти. Технологічний процес скловаріння та його стадії. Вади скломаси. Теплотехнічне обладнання для варки стекел. Порівняльна техніко-економічна характеристика роботи скловарених печей.
	Тема 3.	<ol style="list-style-type: none"> Методи формування скловиробів. Технологічні режими, переваги і недоліки різних методів формування. Відпал скловиробів: призначення, режими, характеристичні температури. Загартування скла: призначення, технологія. Види механічної обробки поверхні скловиробів. Види хімічної обробки поверхні стекел: травлення в кислотах, іонний обмін у поверхневому шарі, нанесення плівкових покриттів.
Розділ 4.	Тема 1.	<ol style="list-style-type: none"> Характеристика металів для емалювання (чорні, легкі, кольорові). Визначення емалі. Класифікація емалей. Поняття про захисні температуростійкі покриття. Основні властивості емалей та їх розплавів. Сировинні матеріали для виробництва емалей. Узагальнена схема виробництва емальованих виробів. Огляд сучасних технологій емалювання. Сучасні способи підготовки металів до емалювання. Приготування емалевих порошків і шлікерів..
	Тема 2.	<ol style="list-style-type: none"> Способи нанесення емалевих покриттів на метали. Технологія нанесення, переваги і недоліки. Сушка і випал емалевих покриттів. Фізико-хімічні процеси, що відбуваються при випалі покриттів.

		<p>3. Теплотехнічне обладнання для випалу емалей. Техніко-економічні показники роботи обладнання.</p> <p>4. Пороки емалевих покриттів. Причини появи і способи усунення. Класифікація пороків емалевих покриттів та їх діагностика.</p>
Розділ 5.	Тема 1.	<p>1. Визначення і класифікація в'язучих матеріалів.</p> <p>2. Основні терміни і поняття з хімії і технології в'язучих.</p> <p>3. Особливості технології в'язучих матеріалів.</p>
	Тема 2.	<p>1. Гіпсові в'язучі: класифікація, застосування. Характеристика сировини для виробництва гіпсових в'язучих.</p> <p>2. Фізико-хімічні процеси, що протікають при термообробці гіпсу. Характеристика фаз системи "CaSO₄-H₂O".</p> <p>3. Особливості технології ангідритового цементу та естріх-гіпсу.</p> <p>4. Основні властивості гіпсових в'язучих, методики їх визначення. Вимоги ДСТУ до властивостей.</p>
	Тема 3.	<p>1. Вапняні в'язучі: класифікація, властивості та застосування в техніці і побуті.</p> <p>2. Сировина для виробництва вапняних в'язучих.</p> <p>3. Технологія вапняних в'язучих.</p> <p>4. Характеристика твердіння повітряного вапна.</p>
	Тема 4.	<p>1. Портландцемент. Характеристика сировини. Хімічний і фазовий склад клінкера. Головні клінкерні мінерали. Властивості і застосування портландцементу.</p> <p>2. Виробництво портландцементу мокрим та сухим способами.</p> <p>3. Фізико-хімічні процеси, що відбуваються в обертовій печі при випалі клінкера.</p> <p>4. Реакції, що протікають при твердінні цементного розчину.</p> <p>5. Види корозії портландцементу.</p> <p>6. Спеціальні види портландцементу, їх властивості.</p>
	Тема 5.	<p>1. Характеристика цементів за розрахунковими модулями та коефіцієнтом насичення.</p> <p>2. Пуццоланові портландцементи та особливості їх технології.</p> <p>3. Характеристика доменних шлаків. Шлакопортландцемент: технологія отримання, властивості, застосування.</p> <p>4. Глиноземний цемент: сировина, фазовий склад, технологія отримання, галузі застосування.</p> <p>5. Особливості випалу та утворення клінкерних мінералів у глиноземному цементі.</p> <p>6. Гідратація та процеси твердіння глиноземного цементу</p>